

**ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΠΡΟΕΔΡΩΝ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Αθήνα, 3/4/2020

Επιστολή του Προέδρου της Ολομέλειας των Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος προς τον Υπουργό και τον Υφυπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης και τον Υπουργό Δικαιοσύνης για τα επιβεβλημένα μέτρα προώθησης της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-justice)

Σε συνέχεια προηγούμενων εγγράφων και προφορικών παρεμβάσεων της Ολομέλειας των Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος προς τους συναρμόδιους Υπουργούς για τα θέματα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, και αφού ελήφθησαν υπ' όψιν τα πορίσματα της Επιτροπής E-Justice της Ολομέλειας, που συνεδρίασε με τηλεδιάσκεψη την Δευτέρα 30.3.2020 [υπό την προεδρία του Παναγιώτη Περάκη (ΔΣΑ), Αντιπροέδρου του CCBE, και με τη συμμετοχή των: Μαρούσας Πρωτοπαπαδάκη (ΔΣΘ), Γιώργου Καραμιζάρη (ΔΣΠ), Κων/νου Βελισσαρίου (ΔΣ Λάρισας) Δημήτρη Τζέλλη (ΔΣ Καρδίτσας), Αθανασίου Πατσάκα (ΔΣ Καβάλας) και Κωνσταντίνου Δημόπουλου (ΔΣ Κατερίνης)], ο Πρόεδρος της Ολομέλειας των Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, **Δημήτρης Βερβεσός** απέστειλε σήμερα επιστολή προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, **Κυριάκο Πιερρακάκη**, τον Υπουργό Δικαιοσύνης, **Κωνσταντίνο Τσιόρα** και τον Υφυπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, **Γεώργιο Γεωργαντά** για τα επιβεβλημένα μέτρα προώθησης της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-justice), ιδίως στην τρέχουσα συγκυρία αναστολής λειτουργίας των δικαστηρίων λόγω των μέτρων κατά του κοροναϊού. Η επιστολή, ως εστάλη, έχει ως εξής:

**Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,
Αξιότιμε κύριε Υφυπουργέ,**

Η κρίση που ζούμε λόγω της πανδημίας του κοροναϊού καθιστά πλέον αναγκαία και κατεπείγουσα την ευρύτερη δυνατή **αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας στο σύστημα απονομής της δικαιοσύνης**, ώστε να βελτιωθούν για τους συλλειτουργούς της Δικαιοσύνης και τους πολίτες οι όροι απονομής της και να καταστεί η Δικαιοσύνη αποτελεσματικότερη, πάντοτε με διασφάλιση των εγγυήσεων του κράτους δικαίου και της δίκαιης δίκης. Στο πλαίσιο αυτό, θεωρούμε αναγκαία τα εξής:

1. Αποτελεί πρωταρχική ανάγκη και προτεραιότητα ο άμεσος εφοδιασμός **όλων** των Δικηγόρων με **ψηφιακή υπογραφή**. Θα μπορούσε να εξετασθεί και η χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας αντί για stick τύπου USB, η οποία, πάντως, να παρέχει τις απαραίτητες εγγυήσεις ταυτοποίησης και κρυπτογράφησης και να εξασφαλίζει την ακεραιότητα του δικογράφου.
2. Να επεκταθεί η **ηλεκτρονική κατάθεση δικογράφων σε όλες τις διαφορές και διαδικασίες** (αντί του περιορισμένου αριθμού, που προβλέπεται σήμερα), καθώς και σε

όλα τα δικαστήρια της Χώρας, τα οποία είναι ήδη ενταγμένα στα ΟΣΔΔΥ-ΠΠ και ΟΣΔΔΥ-ΔΔ. Σταδιακά δε να επεκταθεί η ένταξη στα συστήματα και των λοιπών δικαστηρίων.

3. Να προβλεφθεί η **ψηφιακή δημοσίευση** των δικαστικών αποφάσεων, παρέχοντας δυνατότητα πρόσβασης στους δικηγόρους. Αν απαιτηθεί προς τούτο, να προμηθευτούν με ψηφιακές υπογραφές και οι δικαστικοί λειτουργοί.
4. Να προβλεφθεί η δυνατότητα ψηφιακών συναλλαγών (ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων και λήψη ψηφιακών πιστοποιητικών και βεβαιώσεων, χωρίς αυτοπρόσωπη παρουσία) στις δικαστικές γραμματείες, τα Κτηματολογικά Γραφεία και τα Υποθηκοφυλακεία, καθώς και τις λοιπές δημόσιες υπηρεσίες. Προς τούτο θα πρέπει οι δικαστικοί υπάλληλοι, οι υποθηκοφύλακες και οι Προϊστάμενοι Κτηματολογικών Γραφείων, καθώς και οι αρμόδιοι δημόσιοι υπάλληλοι, να προμηθευτούν με ψηφιακή υπογραφή, ώστε να εκδίδουν ψηφιακά τα αιτούμενα δημόσια έγγραφα.
5. Για όσες διαδικασίες προβλέπεται σήμερα ή θα προβλεφθεί η ψηφιακή κατάθεση δικογράφου, θα πρέπει παράλληλα να προβλεφθεί (ή να επεκταθεί και να βελτιωθεί η ήδη υπάρχουσα σήμερα) δυνατότητα ψηφιακής καταθέσεως προτάσεων-υπομνήματος-προσθήκης/αντίκρουσης κλπ.. Επιπλέον, σε όσες περιπτώσεις προβλέπεται δικονομικώς η δυνατότητα συζήτησης της υπόθεσης με δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου, αντί της φυσικής παρουσίας του (π.χ. τακτική διαδικασία ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων, διαδικασία ενώπιον Εφετείου και Αρείου Πάγου, διοικητικές διαφορές), να παρασχεθεί η δυνατότητα ψηφιακής κατάθεσης της δήλωσης, όπως και όλων των εγγράφων που κατατίθενται με αυτήν. Η καθυστέρηση υλοποίησης των ως άνω μέτρων θα έχει ως αποτέλεσμα την αδικαιολόγητη περαιτέρω καθυστέρηση (για μήνες, ή και χρόνια) εκατοντάδων χιλιάδων υποθέσεων, κατά τρόπο που πλήττει τη λειτουργία της Δικαιοσύνης, ως βασικού θεσμικού πυλώνα κάθε δημοκρατικού κράτους και το θεμελιώδες δικαίωμα του πολίτη για λυσιτελή πρόσβαση στη δικαιοσύνη και παροχή αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.
6. Σε συνέχεια των ανωτέρω, να αναπτυχθούν μεσοπρόθεσμα οι αναγκαίες υποδομές για την εξασφάλιση της δυνατότητας πραγματοποίησης δικών με τηλεδιάσκεψη, αξιοποιώντας τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, με διασφάλιση όμως των αναγκαίων δικαιοκρατικών εγγυήσεων. Πρέπει, συναφώς, να ληφθούν προηγουμένως όλες οι αναγκαίες τεχνικές και θεσμικές πρόνοιες για την κατοχύρωση της αρχής της δημοσιότητας της δίκης, της λυσιτελούς άσκησης όλων των δικονομικών δικαιωμάτων, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, ιδίως στις ποινικές δίκες. Ενδεικτικώς, θα μπορούσε να εξεταστεί η δυνατότητα πιλοτικής εισαγωγής της τηλεδιάσκεψης σε διαδικασίες όπως αυτή των μικροδιαφορών, όπου το υψηλό κόστος διεξαγωγής της δίκης σε σχέση με το χαμηλό αντικείμενο της διαφοράς ενθαρρύνει την χρησιμοποίηση της τεχνολογίας, χωρίς όμως να χάνεται η διαδραστικότητα της διαδικασίας, κάτι άλλωστε που πρέπει να αποτελεί γενικότερη αρχή.

Προκειμένου να επιτευχθούν τα ανωτέρω είναι προφανής και επιτακτική η **ανάγκη συντονισμού, με ευθύνη των συναρμόδιων υπουργείων σας, και με συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, ιδίως του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, του Υπουργείου Δικαιοσύνης, της Ολομέλειας των Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων**

Ελλάδος, και των ενώσεων των Δικαστών και των Δικαστικών Υπαλλήλων. Εξεταστέα προς τούτο, η δημιουργία ενός κοινού, ενιαίου φορέα που θα έχει γνώση και εποπτεία όλων των έργων ηλεκτρονικής δικαιοσύνης που σχεδιάζονται και πραγματοποιούνται, ώστε να διασφαλισθεί η διαλειτουργικότητα, η ταχύτητα και η εξοικονόμηση πόρων.

Με τιμή,
Ο Πρόεδρος της Ολομέλειας
των Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος

Δημήτρης Κ. Βερβεσός